A. 1853. WOENSDAG [illegible] November. N°. 144.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE en STADS-COURANT.
ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

Wordt [illegible] de respective [illegible] behoorende tot de Geldleening, toegestaan bij Koninklijk Besluit van 20 April 1841, No. 93, dat voor de uitgifte van nieuwe bladen coupons van den 1en tot den 15en December e. k. ten stadhuize (financiekamer) dagelijks zal worden gevaceerd van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure, en zulks tegen vertoon der bedoelde obligatien.
Utrecht, den 29 November 1853.

De Secretaris der stad Utrecht
H. G. RÖMER.

DUITSCHLAND.

WEENEN 25 November.

Het bevestigt zich, dat de hoofdmagt der Turken te Kalafat den Donau is overgetrokken, waar ook *Omer Pacha* is geweest. De Walachysche troepen doen reeds alle diensten in het Russische leger. Daarenboven worden de plaatsen, die openvallen door het vertrek der meeste hooge ambtenaren naar 't buitenland, meerendeels door Russische officieren der administratie ingenomen. De prinsdommen beginnen [illegible] dan ook regt Russisch uit te zien.

[illegible] bij Kalafat moet goed versterkt zijn, [illegible] door de Arnauten, die *Ismaël Pacha* [illegible] hunne roofzucht op het ruime veld niet durft laten. De verschansingen om Kalafat zijn door 22,000 man [illegible].

Van eene andere zijde wordt evenwel berigt, dat de Turken ook Kalafat ontruimen. De Turken zouden hunne kwartieren bij Schumla en Sophia weder gaan innemen en de Russen den linkeroever op nieuw vrijlaten.

WEENEN 26 November.

[illegible] van heden is uit Triest berigt ont[illegible] van de paketboot van Alex[illegible]. Zij brengt tijdingen van daar tot den 8., waarin gemeld wordt, dat 10,000 man Egyptische hulptroepen zich naar Konstantinopel hadden ingescheept.

Tijdingen [illegible] ontvangen berigten, dat er in [illegible] de Mahomedaansche bevolking een [illegible] zich openbaarde. [illegible] op nieuw een oorlog met de Birmannen [illegible], dat de Koning der Birmannen was vermoord. [illegible] hadden weder vijandelijkheden [illegible] in de [illegible] der Chinesche rebellen [illegible] waren de [illegible] met de regeringstroepen slaags geweest.

[illegible] geeft eene soort van désaveu aan de [illegible] *Morgenpost*, waarvan de een den Keizer [illegible] de ander den Keizer van Rusland in een [illegible] aangevallen. De gezanten [illegible] over die [illegible] bladen zich te hebben beklaagd.

— Met. 5 pCt. [illegible]; Lomb. Ven. 98; Bank [illegible].

BERLIJN [illegible] November.

De privaat geleerde *F. R. Fischer* gaf hier in 't begin van 1852 een geschrift uit tegen den hoogleeraar *Stahl*. Dit had ten titel: „*Stahl* — een Jezuït, eene kritische beschouwing van zijne voordragt: wat is de omwenteling?" Deze brochure werd in beslag genomen, en de schrijver vervolgd; door den regter vrijgesproken, werd er door het openbaar ministerie appel aangeteekend. Het kon. geregtshof heeft thans [illegible] schrijver op nieuw vrijgesproken, op grond, dat uit [illegible] blijkt, dat zijne bestrijding alleen geldt de stellingen van *Stahl*, in haren individuëlen aard, geenszins de leerstellingen der Christelijke kerk.

— De plaats van voorzitter van de 2e kamer zal weder heftig betwist worden. De oppositie stelt graaf *Schwerin* op nieuw als kandidaat, die het vorige jaar alleen wegens zijn leeftijd het van zijne tegenpartij won.

BERLIJN, 29 November.

Heden middag ten 12 ure heeft door den minister-president, namens den Koning, de opening der zitting van de kamers plaats gehad. Het eerste gedeelte der openingsrede handelt alleen over binnenlandsche aangelegenheden; daarbij wordt onder anderen gesproken over de duurte der levensmiddelen en de kwestie, om onder deze omstandigheden het vrije handelsverkeer in stand te houden. Aan het einde der aanspraak zegt de minister-president, dat de kamers hare werkzaamheden beginnen op een tijdstip, waarop men de bezorgdheid koestert, dat de tot dus ver in stand gehoudene Europesche vrede door de verwikkelingen in den Levant gestoord zou kunnen worden. De regering wil en kan niet verhelen, dat deze bezorgdheid [illegible] Gelijk tot nu toe zal de regering ook verder naar alle zijden hare ijverige pogingen aanwenden, om de zaak des vredes te bevorderen, en tot gematigdheid aan te manen in deze kwestie, welke zulke gewigtige gevolgen kan hebben; zij zal te dien einde hare onafhankelijke en onpartijdige stem doen hooren. Welke wending de gebeurtenissen ook nemen mogten, zal de koning steeds gedachtig zijn, dat hij door de Voorzienigheid is geplaatst aan het hoofd eener natie, welke zich onderscheidt door vaderlandsliefde en eensgezindheid, en zijne regering zal bij alles wat zij geroepen zal worden te ondernemen, het behartigen van het ware belang des lands, hetwelk van dat der kroon onafhankelijk is, tot uitsluitenden rigtsnoer harer handelingen aannemen.

(Tel. dep. van 't *Handbl.*)

KEULEN 27 November.

Uit Karlsruhe wordt gemeld, dat ofschoon op enkele kleine plaatsen moeijelijkheden zijn gerezen bij het [illegible] der wederspannige geestelijken, men te Freiburg te vergeefs heeft beproefd de gemoederen op te zetten. Door de regering is niettemin aanschrijving gedaan, om de geestelijken, die de herderlijke brieven van den aartsbisschop afkondigen, niet meer in hechtenis te nemen, maar alleen te beboeten.

Men zegt, dat de Badensche regering met Rome zelf in onderhandeling is over de schikking der moeijelijkheden met de geestelijkheid gerezen.

Men begrijpt, dat geheel Duitschland hoogelijk belang stelt in deze netelige zaak.

FRANKRIJK.

PARIJS 26 November.

Per telegraaf is over Marseille tijding ontvangen van de aankomst op heden van de paketboot Egyptus, met tijdingen uit Konstantinopel tot den 15 Dec. [illegible] was de gen. *Baraguay d'Hilliers* [illegible] aangekomen. De baron v. *Bruck* [illegible] Porte, zijn door hunne [illegible]. De heer *v. Bruck* gaat te Weenen de portefeuille van koophandel, die hij voor zijne benoeming als internuntius te Konstantinopel bezat, weder aannemen. — De 2e divisie der Turksche vloot bevond zich aan den ingang der Zwarte zee, en wachtte, om onder zeil te gaan, de terugkomst van *Muchaver*, die met eenige schepen der Turksch-Egyptische vloot eene verkenning op de Russische kust is gaan maken.

Vijf aanvallen der Russen op de vesting Chefketil zijn door de Turken afgeslagen. Een Russisch stoomschip met 1,500 man was bij de vesting gestrand. De geheele bemanning is krijgsgevangen gemaakt.

Te Odessa lagen 400 schepen, die granen inlaadden. De wissel had te Konstantinopel eene groote rijzing ondergaan.

Wat de oorzaak is van de terugroeping van de Oostenrijksche en Pruissische gezanten [illegible]. De depeche doet echter duidelijk uitkomen, dat de vijandelijkheden met kracht worden voortgezet en in Azie met voortdurend goed gevolg voor de Turken.

Aan den Donau zal het pleit beslecht worden [illegible] Turken en Russen [illegible] [illegible] het niet denkelijk is, dat de [illegible] handelen, is het van de andere zijde bijna zeker, dat prins *Gortschakoff* niet zal rusten, alvorens bij de Turken uit Kalafat heeft verdreven. Mogt hij teruggeslagen worden, hij zal met nieuwe magt den aanval hernieuwen, want het zou Ruslands eer te veel zijn aangerand, indien de Turken op eenig punt van den linkeroever genesteld bleven.

— 3 pCt. 74,90; 4½ pCt. 100,10; bank 2890; Belg. 4½ pCt. 96¼; Oost. 5 pCt. 92; Sp. binnenl. 42; Rom. 94¼, Piemont 95.

PARIJS 27 November.

Behalve een gerucht, dat er door Frankrijk en Engeland een nieuw schikkings ontwerp is aangeboden, 't geen echter vrij onaannemelijk zou wezen, is er heden weinig nieuws betreffende het oorlogstooneel.

Tijdingen uit Weenen berigten, dat ook Kalafat door de Turken werd ontruimd, die, even als de Russen hunne vroegere kwartieren weder innamen. Men blijft hier echter gelooven, dat tusschen Krajova en Kalafat zal gestreden worden, en dat de Turken niet zonder slag of stoot den Linkeroever zullen verlaten.

Aan de *Patrie* wordt uit Belgrado van den [illegible] geschreven, dat tusschen de Porte en Servie [illegible] schikking was gekomen. De Turken zouden [illegible] leggen in de Servische vestingen [illegible] daarenboven 12,000 man hulptroepen [illegible] leveren. De Duitsche bladen hebben [illegible] weerd, dat prins *Alexander* [illegible] wil houden.

— Zooals verwacht [illegible] regering de voorstellen [illegible] van den heer *Bravo Murillo* [illegible]. Toch schijnt de oppositie [illegible] worden en verwacht men [illegible] der koningin, zo is reeds [illegible], eenige gewagde stap van de zijde der regering of der oppositie. Het ware te wenschen, dat de kabalen in Spanje eindelijk eens ophielden.

NEDERLAND.

UTRECHT 28 November.

Onze W. Indische berigten deelen nog het volgende mede: De 5 slaven, die in Julij van Aruba naar het vasteland hebben willen vlugten, hebben hun doel niet bereikt, zij zijn door den sterken stroom en hevigen zuiden wind met hunne boot naar Aruba terug gedreven.

De plaats gehad hebbende onlusten in Venezuela, welke thans opgehouden hebben, hebben in onze haven veel levendigheid gegeven. De Venezuelasche oorlogsbrik Taratara, kapt. *Marot*, heeft vele ballingen hier aangevoerd. In Julij hadden wij in onze haven de Venezuelasche oorlogsvaartuigen Generaal Monagas, komm. *Todd*, generaal Sucre, komm. *Coronado*, de Veinte Cuatro de Enero, komm. *Lopez*, Generaal Sotillo, komm. *Ferero*, Trece Diciembre, komm. *Paulo*, die den 15 Julij van hier weder vertrokken zijn.

Z. M. heeft bij besluit van den 20 Julij jl. den Gouverneur van Curaçao, den heer *Elsevier*, benoemd tot Plenipotentiaris, ten einde met de regering der Dominicaansche republiek (St. Domingo) een tractaat van vriendschap, handel en scheepvaart te sluiten.

Het eiland St. Domingo, in het Keizerrijk Haïti en de Dominicaansche republiek verdeeld, zal in belangrijkheid toenemen als de vrede er blijft heerschen. In den *Moniteur Haïtien* van 9 Julij leest men een zeer gunstig verslag nopens den toestand en toenemenden handel van dat eiland.

Er worden, naar luid van dat verslag, uitgestrekte bouwlanden ontgonnen en vele nieuwe plantagien aangelegd. De bergen en dalen verkrijgen er een schooner en aangenamer aanzien, en de smaak in den landbouw wordt algemeen, zoodat onder de bevolking dagelijks stedelingen en handelaars zich naar het land begeven om den landbouwers moed in te boezemen en naijver op te wekken.

De vooruitzigten van den oogst in dit jaar zijn gunstig; de overvloedige en vruchtbare regens doen zeer voordeelige uitkomsten verwachten.

De land en zeemagt worden steeds op een eerbiedwekkenden voet gehouden. Zulks vereischt, wel is waar, noodwendiglijk zeer groote uitgaven; doch het is door deze opoffering dat de regering in staat is rust en veiligheid in het land te handhaven en het hoofd te bieden aan alle voorvallen, welke de onschendbaarheid van het grondgebied en der nationaliteit mogten bedreigen.

De betrekkingen met het buitenland zijn zeer vriendschappelijk. De mogendheden, die alsnog geene vertegenwoordigers bij het gouvernement hebben, houden er thans handels agenten op na; en op alle plaatsen, waar de Haytianen handel drijven, worden er handels agenten gevonden, om hunne belangen te behartigen.

Aan de overkust van tegenwoordig niets belangrijks ... Augustus hebben een einde aan de omwenteling in Venezuela, te zeggen voor eenigen tijd, gemaakt. — Aanstaande jaar in de maand Augustus moeten de verkiezingen voor een nieuwen president der rep. een aanvang nemen en naar alle waarschijnlijkheid sullen er nieuwe onlusten plaats hebben.

Den 1 Sept. jl. is in Nieuw-Grenada eene nieuwe constitutie in werking gekomen, welke nagenoeg op dezelfde beginselen rust als die der Ver. Staten van N. Amerika. De kerk is van den staat gescheiden, de openlijke godsdienstoefening voor alle kerkgenootschappen vrij; het gemengde huwelijk toegelaten; — al de hoofd-ambtenaren door het volk gekozen; — de provincien bekomen eene eigene wetgeving, — zoodat de regering van N.-Grenada thans eenen foederatieve vorm verkregen heeft. — Gen. *Jose Maria Obando* is tegenwoordig president dezer republiek. — Er varen reeds verscheidene stoombooten op de Magdalena en de handel en de scheepvaart in de havens van deze republiek nemen zeer toe. — De spoorweg over de landengte van Panama zal binnen kort over derzelfs geheele lengte klaar zijn. — Er zal eerlang een diep kanaal voor groote schepen op de landengte van Darien gegraven worden door eene Eng. kompagnie.

UTRECHT 29 November.

Men verneemt, dat in den loop van dezen winter in het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen eenige voorlezingen zullen gehouden worden *over de geschiedenis der Christelijke Kerk in Nederland tot de vestiging der Hervorming*, waartoe lijsten van inteekening eerstdaags aan de ingezetenen sullen ... worden.

— Men verneemt, dat sedert den 19. dezer maand vier cholera gevallen alhier zijn aangegeven.

— De 28. Nov., gedenkdag van het vertrek der Franschen uit onze muren en van de komst alhier van de voorhoede van het verbonden leger, ... naamd de *Kozakken-dag*, werd hier gister herdacht door het uitsteken der vlaggen uit openbare gebouwen en bijzondere woningen en door het bespelen van het carillon; Zondag was in alle kerken een ... over die aangelegenheid gesproken.

— Bij besl. van 25 Nov. heeft Z. M. benoemd: tot burgemeester der gemeenten Bunnik, Odijk, Rhijnauwen en Werkhoven, mr. *Y. J. H. de Kock*, thans burgemeester van Loenen en Loenersloot;

tot burgemeester van Loenersloot mr. *W. Nierstrasz*, thans burgemeester van Renswoude;

tot burgem. van Westbroek en Achttienhoven *W. J. Lagerweij*.

— De luit. ter zee 1e. klasse *Vos*, op nonactiviteit te Vlissingen woonachtig, is benoemd tot leeraar aan de koninkl. milit. akademie te Breda, om onderwijs te geven aan de aldaar studerende adelborsten. Hij zal zijne betrekking met 1. Jan. aanstaande aanvaarden; de luits. ter zee *de Man* en *Pelsrijcke*, leeraars aan die akademie, zullen hunne leerstoelen verlaten.

— De oud-minister van buitenl. zaken, de heer *J. P. P. v. Zuylen v. Nyevelt*, heeft een openbaren brief gezonden aan den voorzitter der 2e Kamer om op nieuw en ten stelligste te verklaren, dat hij noch op officiële noch op officieuse wijze bekend is gemaakt zelfs niet met de hoofdpunten van de voorgenomen organisatie der R. kerk. Als minister had hij slechts 3 maal den Pauss. internuntius ontmoet; het eerste bezoek was eene pligtpleging; — in het tweede is niet meer door den nuntius medegedeeld dan in de zitting van de 2e Kamer van 18 Apr. door den minister is verklaard; het bleek toen zelfs, dat men te Rome nog niet tot een besluit was gekomen omtrent het getal der diocesen; — het 3e had plaats na het bekend worden der allocutie. De heer *v. Zuylen* beroept zich verder ter zijner regtvaardiging op zijn schrijven in antwoord op een brief van den gezant te Rome, waarin deze betuigde, „dat men te Rome zich zeer voldaan toonde over de *bonnes nouvelles* door den internuntius overgebriefd, waaruit bleek, dat de Ned. regering zich gaaf met de voorgenomen organisatie vereenigde;" dat antwoord hield in, „dat er voor dergelijke gunstige berigten geenerlei grond was, vermits geene openingen, van welken aard ook, waren gedaan." De *stellige documenten*, waarop zich de kardinaal *Antonelli* heeft beroepen, waren dus reeds van wege den minister tegengesproken, minstens 4 weken anterieur aan het bekend worden der allocutie.

Nadat de heer *v. Zuylen* nog heeft doen uitkomen ... te rekenen op voorafgaande mededeeling, en hij, daar die niet was geschied de terugroeping van onzen gezant te Rome had gewenscht, eindigt de heer *v. Zuylen* met deze woorden:

„Ik ben, ik erken 't, naijverig op de eer van eenen naam, die niet zonder lof in de geschiedrollen van het vaderland staat aangeteekend, en die ik in mijn persoon, hoe weinig beduidend ook, niet mag laten bevlekken."

— Den 26 Nov. hield de Kon. Akademie van Wetenschappen, te Amsterdam, hare gewone maandelijksche vergadering. De heer *G. J. Mulder* heeft, namens de in de voorlaatste vergadering benoemde commissie, verslag uitgebragt over de zelfontbranding van ladingen in schepen. De heer *Schneevoogt* heeft, namens de daartoe benoemde commissie, verslag uitgebragt op de door den heer *W. Vrolik* aangeboden verhandeling over de misvorming van het hersengestel bij een' idioot. Is besloten, de verhandeling in de werken der akademie op te nemen. De voorzitter las eene mededeeling voor van den heer *E. H. von Baumhauer*, over de bepaling van het gehalte der zuurstof in de organische ligchamen. Daarna is de vergadering gescheiden.

— Van verschillende zijden verneemt men, dat de ... toestand van zaken der bakkers nog verergert, aangezien velen geen koorn kunnen gemalen krijgen. — Dit feit kan wel als een bewijs te meer verstrekken, dat, als men eenige belasting op de consumptie wenscht af te schaffen, die op het gemaal het minste zou werken. Immers was die belasting er niet, dan zouden de bakkers andere middelen ... dan het koorn in dergelijke moeijelijke ... te laten malen. In enkele groote steden ... en Watermolens in de ... thans op het ...

— Men meldt uit Venlo, van den 25. dezer: „Gisteren avond ... het garnizoen alhier eene serenade gebragt aan den heer officier van gezondheid der 1e klasse *Mathijsen*. — Zoo als algemeen bekend is, bewees deze officier eene belangrijke dienst aan het vaderland door de uitvinding van het gipsverband. Daarvoor door Z. M. tot ridder van de Eikenkroon benoemd, gaf ook het garnizoen op bovenvermelde wijze zijne blijken van deelneming en hulde."

— Den 26. dezer hield de Kon. Ned. Yacht-klub eene algemeene vergadering onder voorzitterschap van den heer *P. H. Tromp*, die o. a. mededeelde, dat sedert de maand Julij 37 leerlingen van het roeikorps der vereeniging bij onderscheidene reederijen, zoo hier als elders zijn geplaatst. De lessen in de gymnastiek waren eerst onlangs kunnen gesloten worden, houdende de leerlingen zich thans op met scheepswerkzaamheden. De berigten van het roeikorps van Dordrecht waren ook zeer gunstig. (*Rott. Ct.*)

— Het strekt ons tot groot genoegen te kunnen berigten, dat de voorbereidende werkzaamheden voor het groote muzijkfeest, om in 1854 alhier te houden, met kracht en ijver worden voortgezet. ... in een der laatste vergaderingen van het committé ook het programma voor de groote feestdagen aldus vastgesteld:

Voor de eerste uitvoering: I. *Feest ouverture* van een' *Nederlandschen componist*. II. Het oratorium *Israël in Egypte*, van *Händel*.

Voor de tweede uitvoering: Het oratorium *Die Jahreszeiten*, van *Haydn*.

Voor de derde uitvoering, eerste afdeeling: Eene *Vocaal-Compositie*, met orchest, van *Verhulst*; gevolgd door *Solo's* van de uitstekendste der tegenwoordige vocale en instrumentale kunstenaars; gesloten door eene *ouverture* van een' *Nederlandschen componist*. Tweede afdeeling: De IXde *Symphonie* met koren, van *Beethoven*.

De uitnoodigingen aan uitstekende kunstenaren tot vervulling der zang-solo's in de genoemde groote werken moesten reeds zijn uitgezonden. Die aan alle Nederlandsche zangoefenaren, om tot de koren mede te werken, sullen weldra volgen.

De heer *Joh. J. H. Verhulst* heeft de hem aangebodene eervolle betrekking van feestdirecteur, naar men ons verzekert, aangenomen. — De compositien van andere Nederlandsche meesters zullen door henzelven gedirigeerd kunnen worden.

De commissie uit het committé voor het feestgebouw en de bouwmeesters zijn in gemeenschappelijk, overleg, ijverig werkzaam, om dat locaal zoo doeltreffend mogelijk ... daarvoor van de stedelijke Regering verkregen, reeds hebben afgebakend. (*R. C.*)

— De heer *Jules Lecomte* is 't eerst op het denkbeeld gekomen, om de groote Parijsche tentoonstelling in 1854 ook dienstbaar te maken voor de letterkunde. De heer *Boulay Paty* heeft dat denkbeeld nog meer ontwikkeld. Hij wenscht namelijk, dat door iedere natie, die hare nijverheidsproducten ten toon stelt, een boekdeel sal worden uitgegeven, waarin stukken van de voornaamste dichters, wijsgeeren, geleerden en schrijvers van elk land, gekozen door eene jury van geletterden. Schilders, teekenaars, graveurs en boekdrukkers van naam moeten daarbij zamenwerken, om eene teekening te leveren voor elk artikel, met het portret en de handteekening des schrijvers. Elk zoodanig boekdeel sal worden gedrukt minstens op zoóveel exemplaren als er erkende Staten zijn, opdat van regeringswege elke landsbibliotheek een exemplaar bekome, terwijl ... de Parijsche tentoonstelling geplaatste ... voor de groote bibliotheek te Parijs bestemd zijn. Die afzonderlijke deelen in ... zullen één geheel vormen, onder den titel van „Gedenkteeken van de algemeene ... op de tentoonstelling van 1854." Dit werk zal alsoo een groot boek wezen, dat ... wat de menschelijke geest in gedachten en stijl in deze dagen in elk land grootsch oplevert, een eerwaardige gedenksteen, zonder voorbeeld, waardoor de tentoonstelling te Parijs op eerbiedvolle wijze zal worden vereeuwigd.

— De eerste voorstelling van *Le Fils de Famille*, op gisteren avond alhier gegeven, heeft veel genoegen aan het publiek verschaft. De directeur had geene kosten gespaard, om dit modern-gecostumeerde stuk keurig in een te zetten. De vrolijke uniform van de Fransche lanciers maakte een verrassend effect, en voldeed te meer naardien het spel der meeste vertooners daaraan een verhoogden glans gaf. Niet alleen ... bijna alle ... lijden bijval, maar ... werd het geheele ... teruggeroepen.

Men ... dezer aanstaande ...

— De gemeenteraad te Warffum heeft besloten, de kinderen van behoeftigen, die te school komen, gedurende dezen winter tweemaal per dag goede boterhammen te doen toedienen. (*Prov. Gron. Ct.*)

DEN HELDER 27 November.

Te Texel binnen de Snelheid, kapt. *Gorter*, van Alexandria.

Vertrokken Anna, kapt. *Muntendam*, naar Suriname.

HELLEVOETSLUIS, 28 Nov.

Binnen gekomen Jakatra, kapt. *Buys*, van Batavia. Uitgezeild Susanna Elisabeth, kapt *Koning*, naar Nickerie. Zeilklaar Louisa Prinses der Nederlanden, kapt. *Lion*.

Vrijdag 25 dezer hield de Utrechtsche Rederijkers-Kamer, *voor Koning en Vaderland*, eene buitengewone vergadering, ditmaal aan de werkzaamheden der tweede en derde sectiën, te weten aan de uiterlijke welsprekendheid en toonkunst gewijd. Als eene proeve van gemaakte vorderingen bragt men onlangs eene historische redevoering en eenige losse, deels ernstige deels vrolijke dichtstukken ten gehoore; thans was het de uitvoering van het treurspel MONTIGNI, dat met een paar classische symphoniën de aandagt moest boeijen en ongemeen voldeed. De Kapel der Kamer, door de heeren orkestmeesters *Dahmen* en *Craeyvanger* bestuurd, is zeer zeker in geen genootschap van gemengden aard zoo wel bezet en zoo goed geoefend. Zij had de luide toejuiching dubbel verdiend.

In het treurspel van den waardigen *H. H. Klijn* werden de hoofdrollen, zoowel wat zuiverheid van taal, als gelukkige opvatting der karakters betreft, allezins verdienstelijk vervuld. De heeren Mr. *J. G. A. Bosch*, wien men tevens melodieuse intermezzo's op het seraphinen orgel verschuldigd was, speelde voor Philips II, voorts *H. J. L. van Hoorn* voor Don Carlos, *H. J. D. Hellendoorn* voor Granvelle en *N. Mouthaan* voor Montigni, allen tot groot genoegen van een talrijk en zeer nauwlettend publiek. Ook de heeren *M. A. Perk* en *W. C. Groeneveld* legden veel eer in met de, ondergeschikte rollen van Arnold van Brederode en Antonio de Toledo, in dier voege, dat de voorstelling zoowel in hare bijzonderheden als in haar geheel de beste verwachting overtroffen heeft.

Men verwacht eerlang eene vereenigde zitting der vier afdeelingen, historie en letteratuur — uiterlijke welsprekendheid — toonkunst — en beeldende kunsten, waaruit de Kamer bestaat. R.

FRANSCH TOONEELGEZELSCHAP IN DEN SCHOUWBURG TE UTRECHT.

OTHELLO. — L'HONNEUR DE LA MAISON.

Onder de luide en zéér verdiende toejuiching van een talrijk opgekomen publiek, heeft de directeur van het Gezelschap, de heer *Verner*, bij wijze van uitzondering, verleden Maandag-avond (21 Nov.) ten tooneele vertoond en met groot talent voorgedragen den *Othello*. Men moet geoefend kunstenaar zijn, om deze hoofdrol, Talma's meesterstuk, zóó te spelen, gelijk de heer *Verner*, bij deze buitengewone gelegenheid, heeft gedaan. De geestdrift, waarmede hij zijn voor zijne verheven taak bezield was, deelde zich spoedig ook aan de toeschouwers algemeen mede, en heeft deze voorstelling een waar genot opgeleverd voor allen, die daarbij tegenwoordig waren. De *Desdemone* werd met veel tact en talent voorgedragen door mevr. *Derouet*, eene actrice van de beste soort, en die, door keurigheid van uitspraak, niet minder dan de heer *Bart* (*Pesaro*), den bijval van het publiek sich in hooge mate verwierf. Ook het overige personeel vervulde op eene waardige wijze zijne taak, en deelde in de regtmatige hulde der digt-bezette Theaterzaal. — Het, ten slotte, herhaalde vrolijke stukje, reeds vroeger, mede met veel genoegen, gezien: *La Corde Sensible*, werd op nieuw gesetig gespeeld, en alle *vier* de sujetten, die deze Vaudeville zoowel kleur en leven weten te geven, genoten dan ook de onderscheiding der teruggroeping, gelijk dit met de hoofdpersonen van het voorafgegane Treurspel evenzeer het geval was geweest.

De heer *Verner* spant, in de daad, al zijne krachten in, om het Utrechtsch publiek, dat hem blijken van sympathie geeft, op alle wijze erkentlijk te zijn, en vandaar dus, dat hij ook spoedig, om het nieuwe, uitstekende Drama, *l'Honneur de la Maison*, dat thans op *al* onze tooneelen, in de Steden, *furore* maakt, hier nogmaals op te voeren. De inhoud, de strekking, de gang en de uitvoering van dit Drama zijn wel in staat, om meer dan *eens* een beschaafd publiek medeslepend te boeijen, te roeren en te verrukken. De hoofdrollen werden meesterlijk vervuld door de heeren *Roger* (*Maurice*), *Bard* (*Georges*), *Legrain* (*Paul*), en door de dames *Derouet* (*Elise*) en *Legrain* (*la Baronne*); vooral mevr. *Derouet* en de heer *Bard* kweten zich uitmuntend van de aan deze beiden opgelegde, zeer moeijelijke taak. In de daad, het is niet mogelijk, meer van een dramatischen kunstenaar te kunnen vorderen, als deze twee sujetten, elken avond, het publiek aanbieden.

Wij sluiten daarom met den wensch, dat de pogingen van den heer *Verner* en de begaafdheid van zijn personeel meer en meer zullen mogen worden erkend door onze klasschkeurige stadgenooten, liefhebbers van al, wat waarlijk goed is en schoon. P.

In een bijvoegsel geven we heden de verkorte verslagen, van de zittingen van de 2e Kamer van Zaturdag avond 26 Nov. — van de Prov. Staten van 28 — en van den Gemeenteraad van 24 Nov.

ADVERTENTIEN.

(40) *.* Heden beviel, vrij voorspoedig, van eene *DOCHTER* vrouwe A. E. M. GRÆVESTEIN, geliefde echtgenoot van

Utrecht, Mr. C. L. DE VOS.

26 November 1853.

Gratis ingevolge beschikking van de Arrondissements-Regtbank te Utrecht van den 31. December 1853.

. Bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Utrecht van den 4den November 1853, behoorlijk geregistreerd, gewezen tusschen JANNETJE STRAKS, Dienstmaagd wonende te Utrecht als Eischeresse en haren Man WILLEM STILTING, Kopergieters-knecht mede wonende te Utrecht als Gedaagde, is verklaard dat er Scheiding van Tafel en Bed met alle de gevolgen van dien tusschen de Eischeresse en den Gedaagde bestaat.

Voor uittreksel ingevolge de artikelen 828 & 831 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

A. S. VAN HENGELAAR, *Procureur*.

UITLOTING.

(40) *.* Wordt bij deze ter kennis gebragt van de daarbij belanghebbenden, dat, na gedane aankondiging in de Utrechtsche Provinciale en Stads-Courant, in de vergadering van Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht, op den 17. dezer, de openbare uitloting heeft plaats gehad van aandeelen in de onderscheidene negotiatien ten laste dezer stad, zijnde daarvan de uitslag geweest als volgt, te weten:

Van de negotiatie van 1824 de Nrs. 20, 57, 69, 74, 97, 101, 118, 122, 142, 197, aflosbaar op 1 Januarij 1854;

Van de negotiatie van 1830 de Nrs. 9, 16, 54, 62, 84,, aflosbaar op 1 Mei 1854;

Van de negotiatie van 1836 de Nrs. 10, 34, 144, 156, 160, aflosbaar op 1 Januarij 1854;

Van de negotiatie van 1841 de Nrs. 45, 55, 64, 136, 149, aflosbaar op 1 April 1854;

Van de negotiatie van 1842, No. 39, aflosbaar op 1 Februarij 1854;

Van de negotiatie van 1846 de Nrs. 109, 118, aflosbaar op 1 Julij 1854;

Voorts van de negotiatien bij onderlinge vereeniging tot het bouwen van huizen aan de van Wijckskade de navolgende aandeelen, ieder groot *f* 250, te weten:

Van de 1e onderneming de Nrs. 2, 15, 36, 45, 71, 157;

Van de 2e onderneming de Nrs. 37, 55, 61;

Van de 3e onderneming de Nrs. 17, 43, 51, 113, 192,

Welke aflosbaar zijn gesteld op primo Mei 1854.

Wijders wordt bij deze de belanghebbenden herinnerd, dat nog niet ter aflossing zijn aangeboden: het aandeel No. 8 in de 3e onderneming, uitgeloot in 1851, aflosbaar gesteld met 1 Mei 1852.

En de aandeelen No. 127 in de 1e onderneming, Nrs. 77 en 122 in de 3e onderneming, uitgeloot in 1852 en aflosbaar gesteld met 1 Mei 1853.

Tot aflossing van welke aandeelen de houders worden uitgenoodigd zich aan te melden.

Utrecht, 17 November 1853.

De Secretaris der Stad Utrecht, H. G. RÖMER.

(40) *.* Men zal op Donderdag 1 December 1853, des namiddags ten één ure, in het Logement *der Broedergemeente* te Zeijst, ten overstaan van den Notaris J. C. SCHADEE, in het openbaar Verkoopen:

Een HUIS tot twee Woningen ingerigt, met Erf en Grond, staande en gelegen te Zeijst aan den Heuvel, D. No. 201 en 202, te aanvaarden 1 Feb. 1854. Breeder bij Biljetten en nader informatien ten Kantore van genoemden Notaris.

HOUTVERKOOPING OP VREDENDAAL.

(40) *.* Op Donderdag 1 December van Eiken, Beuken- en Elzen HAKHOUT, Berken, Iepen, Linden, Populieren, gen, Sparren, en andere BOOMEN, geschikt tot Werkhout en Brandhout, op *Koelenberg*, *Sandwijck*, *Oostbroekerlaan* en den *Ezeldijk*, *Oranjelust* en op *Vredendaal* aan den Biltschen Straatweg, alwaar de Verkooping zal plaats hebben ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER. — Al het Hout zeer gemakkelijk, meestal te water te vervoeren.

(40) *.* Te Jutphaas, zal worden verkocht:

Den 2. December 1853, ten 9 ure, in het *Geinhuis*, IEPEN- en WILGENBOOMEN, staande in het Nedereind en het Gein; —

Den 8. December 1853, ten 9 ure, in den *Kriekenboom*, WAARDEN- en ELZENHAKHOUT en BOOMEN, staande in het Overeind en Oudwulven, onder Heemstede, Groenendaal, Stormerdijk en Rhijnhuizen. Nader te bevragen ten kantore van den Notaris DE BALBIAN VAN DOORN.

(40) *.* Op Dingsdag 6 December 1853, en volgende dagen des voormiddags ten 10 ure, zal ten kantore van het *Stads-Venduhuis aan de Mariaplaats* te Utrecht, de gewone *driemaandelijksche verkooping* worden gehouden van *velerhande* MEUBELEN en andere *roerende Goederen;* breeder bij aanplakbilletten vermeld en op Maandag 5 December te bezigtigen.

De hierbij te voegen Goederen worden dagelijks tot Donderdag 1 *December* ten kantore voornoemd, aangenomen.

VERKOOPING IN DE BANK VAN LEENING TE UTRECHT.

(40) *.* De PANDEN, die van den 1 Julij 1852 tot 30 Sept. 1852 zijn beleend, zullen uiterlijk 5 Dec. 1853 gelost of afgedaan moeten worden. — De Verkooping zal in de *Weeskerk* plaats hebben Dingsdag 13 Dec. 1853 en volgende dagen.

Voorloopig Berigt.

(40) *.* In de maand Februarij aanstaande, op nader te bepalen dag, zal te Utrecht in het openbaar worden verkocht: de aanzienlijke Ridderhofstad *KERSBERGEN*, met deszelfs Heerenhuis, Stal, Koetshuis en verdere Gebouwen, Tuinen, Grachten, Lanen, Boerenhofstede, Daghuurderswoningen, zwaar opgaand Geboomte en uitmuntende Boomgaard, Wei- en Boschlanden, groot ongeveer 43 bunders, gelegen te Zeist aan den Straatweg; — alsmede twee HUIZEN in het dorp; — inmiddels nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK te Utrecht. — Brieven franco.

(40) *.* Men vraagt tegen de maand Mei e. k. voor twee Dames, op een vrolijken stand, een BOVEN- of BENEDENHUIS, met drie Kamers, Keuken, Kelder en Zolder, voor den huurprijs van *f* 200. Adres onder letters A. Z. aan het bureau dezer courant.

(41) *.* Men vraagt zoo spoedig mogelijk hier ter stede in een fatsoenlijk gezin, inwoning enz. voor eene Dame, die eenige oppassing en leiding behoeft. Brieven onder Lett. M. aan het Bureau dezer courant.

(40) *.* **Voor een matigen prijs te Koop of te Huur**, twee bespeelde zes octaafs PIANOFORTE'S, van binnen geheel vernieuwd en met sterke Kasten. Te bevragen bij H. A. BANNING, Twijststraat, 2e huis van de Nicolaisteeg.

P. VAN DER PLUYM, Oudkerkhof,

(41) *.* heeft de eer te berigten, dat hij weder heeft ontvangen de reeds zoo buitengemeen gunstig bekende **Punch à la Wellington**, welke elke andere Punch in fijnheid van smaak als anderzins verre overtreft, alsmede de echte Fransche **Pâte de Jujubes**, welke steeds door HH. Doctoren als een der beste middelen voor de borst is en wordt aanbevolen.

J. D. NOLET, Goedestraat,

(41) *.* heeft de eer te berigten, dat hij voor het aanstaande St. Nicolaas feest vele NOUVEAUTÉS heeft ontvangen, waaronder: *Albums, Schrijfcassettes, Schrijfnécessaires, Cassettes en vele nieuwe Almanakken, Jaarboekjes, geïllustreerde Hollandsche, Duitsche en Fransche Kinderboekjes* — een zeer volledig assortiment **Kinderspelen in fraaije doozen, Teeken- Verw- en Pennedoozen, Surprises,** enz.

(41) *** Het BESTUUR van de Bijzondere School 1e klasse te Utrecht brengt ter kennis van belanghebbenden, dat met den eersten December, aan deze school eene afdeeling is toegevoegd, uitsluitend tot het onderwijs van MEISJES bestemd: de schooltijd is bepaald van 9—4 ure: het onderwijs zal, behalve het Hollandsch, Fransch, Engelsch, Hoogduitsch en aanverwante vakken van lager onderwijs, ook de Handwerken bevatten. Gedrukte berigten zijn te bekomen bij de leden des Bestuurs en bij den Hoofdonderwijzer. Namens het Bestuur,

H. A. R. VOSMAER.

Voor het St. NICOLAASFEEST

(41) *** heeft de Boekhand. C. BIELEVELT op de *Voorstraat* een ruim assortiment der *nieuwste* WERKJES VOOR DE JEUGD, zoowel *Fransche* als *Hollandsche*, meestal keurig gebonden, *Albums*, enz., welke men desverkiezende aan huis ter bezigtiging kan ontvangen.

SPEELGOED.

TWIJSTRAAT, het 2e Huis van de Nicolaisteeg.

(41) *** De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat bij eene aanzienlijke sortering Fransche en Duitsche ARTIKELEN heeft ontvangen. Even als het vorige Jaar zal, bij gelegenheid van het St. Nicolaasfeest, alles wederom **ver beneden de gewone** Prijzen verkocht worden.

Op aanvrage kan men Partijen ter bezigtiging bekomen. H. A. BANNING.

Nog te Koop 10 Pakkisten.

(41) *** GECONSERVEERDE BOUILLON, BOUILLON TABLETTEN, SLEMP-SIROOP, SIROOP VAN PUNCH, alles van uitmuntende smaak en zuiverheid. Verder voor het *St. Nicolaasfeest*, SURPRISES, CARTONAGES en andere fraaije voorwerpen van heden af voorhanden, en Maandag avond, IJS, PUNCH A LA ROMAINE en andere ververschingen met civiele bediening.

Zadelstraat, 30 Nov. 1853. L. WEGERIF.

MAGAZIJN VAN KUNSTBLOEMEN

van A. VAN DER WOLFF, Lange St. Jansstraat te Utrecht.

(41) *** Berigt, dat zij behalve eigen fabricaat op nieuw ontvangen heeft uit de voornaamste Fabrieken van Parijs, een groot Assortiment WINTERBLOEMEN, tot zeer goedkoopen prijzen, voor Hoeden en Mutsen, Coiffures, Jardinierres, Jumelles, Tours de tête, Vaasbouquetten en Chenilles, in verschillende couleuren, enz. Voor Winkeliers vermindering van prijs en gewone conditie.

222e

STAATS-LOTERIJ

(38) *** Ten Kantore van J. RIEGEN, Mariaplaats No. 430, te Utrecht, gedelegeerde der 1e Klasse, in plaats van wijlen den heer H. van HEURN, zijn voor bovengenoemde Loterij heele en gedeelten van Loten te bekomen, zoowel in **koop** als **huur**.

(41) *** Door J. D. DOORMAN, in de *Lijnmarkt*, te *Utrecht*, is uitgegeven:

1e. **AGENDA, VOOR 1854**

(in geheel Leder)

[illegible] Zakboekje, met vele opgaven van *dagelijksch* [illegible], [illegible] de noodige ruimte tot het maken van aanteekeningen op [illegible] dag des jaars, alsmede eene **Spoorweg[illegible]kaart van Midden-Europa.**

2e. **DAMES-ALMANAK**

voor 1854

verguld op snee, in wit moiré [illegible]

Bevattende **12 Nieuwe Gedichtjes**, [illegible]

Geene roos zonder doornen. — Gaven. — Berouw. — Vergeet mij niet. — Eene les uit den bloemgaard. — Dor en groen. — Schijn en werkelijkheid. — Weduwe [illegible] — Liefde zwijgt. — Zanger's lief. [illegible] — Ondeugd. — [illegible]

Prijs *f* 0,[illegible]

Medailles in 1819, 1839, 1844 en 1849 behaald.

HUIS DEMARSON

in 1815 opgerigt.

DEMARSON CHETELAT & Co. Parfumeurs-Chemisten, 71 straat St. Martin te Parijs.

(41) *** Het huis *Demarson*, dat sedert zijne daarstelling op alle Nijverheids-Tentoonstellingen Medailles heeft verkregen, en de vleijendste hulde heeft ontvangen der Jurij's, waarbij men erkende, dat het huis de vervaardiging van *Toilet-Zeepen* tot de hoogste volkomenheid heeft gebragt, is aanbevelingswaard voor alle verbruikers, die bij **fijnheid van geur** tevens prijs stellen op een voortbrengsel, dat zoozeer in verband staat met den **gezondheidstoestand.**

Onder de voornaamste artikelen van dit huis, die wij hier moeten opnoemen behooren de **ESSENCE CONCENTRÉE DE VIOLETTE,** voor zakdoeken, de **SAVON À LA DUCHESSE,** de **PATÉ KERIDULEINE** voor de handen, wanneer ze onderhevig zijn aan springen; de **CRÊME ONCTUEUSE À LA VIOLETTE** voor de baard, een artikel, waaraan het tot dus verre bijna onmogelijk was de ware violetgeur te geven, en waaraan het huis **Demarson** alle moeite zich heeft gegeven, om het frisch van geur te doen zijn; **DE CRÊME PRINTANNIÈRE** voor de baard, de **VINAIGRE UNIVERSEL, POMMADES** en **OLIEEN À LA VIOLETTE** en eene hoope andere artikelen, *Zeepen, Oliën, Extracten*, enz. *Depots zijn er bij alle voorname Parfumeurs en Kappers.*

(41) *** Door S. E. VAN NOOTEN te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

DE VIJFDE DRUK

VAN DE

SCHETSEN UIT DE PASTORIJ TE MASTLAND.

ERNST EN LUIM

UIT HET LEVEN VAN DEN NEDERLANDSCHEN DORPSLEERAAR.

Goedkoope uitgave, met eene fraaije Staalgravure.

Prijs ingenaaid *f* 1,60; en in rood of blaauw bandje, met vergulde stempels *f* 1,90.

(41) *** Door J. D. DOORMAN, te *Utrecht*, is verzonden:

HET STANDPUNT DER

PROTESTANTSCHE LIBERALE PARTIJ

in Nederland.

Prijs 25 Cts.

Deze brochure is overgedrukt uit **De Merkauwer**, *Politieke, Anti-Jezuitische Courant*, verschijnende 2maal 's weeks, à *f* 1,50 in de 3 maanden.

(40) *** Door W. H. VAN HEIJNINGEN, te Utrecht, is verzonden no. 18 en 19 van het

PANTHEON,

TIJDSCHRIFT TER VERSPREIDING VAN NUTTIGE KENNIS.

[illegible] verschijnt, zal met den nieuwen jaargang worden uitgegeven onder redactie van de Heeren:

Dr. J. W. GUNNING, Dr. L. MULDER EN Mr. O. VAN REES,

tot eenige, maar voldoende aanbeveling, zoowel wat de verscheidenheid van inhoud, als de strekking van 't geheel aangaat, volgt hier een uittreksel van den inhoud der nu verschenen Afleveringen.

Mr. O. VAN REES, Schets van de geschiedenis der Armoede in Nederland.
„ De Vlaamsche beweging.
„ Iets over de doodstraf.
„ Herinneringen aan Italië.
Dr. J. W. GUNNING, Schetsen uit het gebied der toegepaste Scheikunde.
Dr. L. MULDER, Wat leert de Zoölogie en op welke grondslagen berust zij?
„ Scheikunde, de vriendin des landmans.
„ De dampkring.
„ De kamers van Rederijkers in Nederland.
Dr. N. B. DONKERSLOOT, Over zinnebeeldige zinsbegoocheling, zinneverbeelding en phantasmen.
W. B. STOOF, Over de teeken- en schilderkunst, hare waarde voor wetenschap en industrie en haar invloed op beschaving.
Luit. DE BORDES, De verdedigingsmiddelen in Nederland.
Dr. W. A. J. VAN GEUNS, Alexander von Humboldt. — Descartes [illegible]
P. BROUWER, Over het brood en zijne vervalschingen.
Mr. J. THIERSOUT, Algemeene opmerkingen over Toonkunst. — Haydn. — Mozart. — Beethoven. — Weber, enz.
N. MOUTHAAN, Overleveringen betreffende de geschiedenis der schepping bij verschillende volken.

Behalve vele [illegible] stukken, behelzen de Afleveringen van dezen jaargang nog bijdragen van Dr. M. H. VAN DER [illegible] — J. H. GUNNING Jr. A. PIERSON — [illegible] VITRINGA — en anderen.

De Prijs per Aflevering is slechts 25 CENTS of *f* 6,— per Jaargang.

(40) *** H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, heeft uitgegeven:

NEDERLANDSCHE

VOLKS-ALMANAK

1854

ONDER REDACTIE VAN

H. J. SCHIMMEL.

Kl. 8o. met vier keurige platen . . . . *f* -,90.
In linnen band, verguld op snede . . . „ 1,50.

(40) *** Door S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden de

ALMANAK

BLIJGEESTIGEN.

Jaargang **1854.** Met Platen.

Prijs 60 Cents. In Karton, verguld op Snede *f* 1,20.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Nov.	Uren.	Wind rigting.	kr.	Barom. bij 0 C.	Therm. F.	Afwijk. d. temp.	Vocht-igheid	[illegible]	Aanmerkingen.
27	8	no.	2	767,28	31,6		0.90	0.2	Betrokken.
	2	no.	1	67,39	32,0	— 3.5	95	0	Id.
	10	nno.	0	69,50	30,0		95	0	Id.
28	8	ozo.	1	70,20	31,5		95	0,2	Zwaar bewolkt.
	2	z.	1	70,53	34,5	— 7.9	93	0	Betrokken.
	10	z.	1	71,76	30,9		89	0	Id.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 28 Nov. 1853.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . . 2½ pCt.	61⁹⁄₁₆	61¹¹⁄₁₆	61⁹⁄₁₆
dito dito . . . 3 „	73⅝	74	73[illegible]
dito dito . . . 4 „	93½	93[illegible]	[illegible]
Handelmaatschappij . . 4½ „	137		
Oost-Indische Leening 4 „	98[illegible]		
RUSLAND.			
Oblig. bij *Hope en Comp.* 5 [illegible]	[illegible]		
Obligat. 1828 en 1829, 5 [illegible]	103⅛		
Certificaten 1831 [illegible]	96½	96⅝	
Certificaten 18[illegible] „	89¾	89⅞	89[illegible]
Certificaten [illegible] „	88⅛	88[illegible]	88[illegible]
dito [illegible] 4½ „	95⅛	95⅛	
POLEN.			
Aand. [illegible] fl. 500 . . . . . *f*	158		
SPANJE.			
Obligatien . . . . . . 1 „	21[illegible]	21⁵⁄₈	21[illegible]
dito . . . . 3 „	45½	45[illegible]	45[illegible]
Binnenl. Schuld . . . 3 „	40¹³⁄₁₆	40¹¹⁄₁₆	40[illegible]
Amortisable	4⅞		
Bewijzen Coupons	5³⁄₁₆	5½	[illegible]
OOSTENRIJK.			
Oblig. Metaliek . . . 5 pCt.	76⅛	76[illegible]	76[illegible]
dito dito N. . . . . 5 „	90⅝	91⅛	[illegible]
dito dito . . . . . 2½ „	39[illegible]	39[illegible]	
BELGIE.			
Certific. bij *Rothschild* 2½ „	50¾		
BRAZILIE.			
Geldl. 1824, £ 100 . . 5 pCt.	[illegible]		
PORTUGAL.			
Obligatien . . . . 3 pCt.	35⁹⁄₁₆	35¹¹⁄₁₆	[illegible]
AMERIKA.			
Venez., Oblig. 6 pCt. nu [illegible]	30½	31¼	
Mexico, Obl. [illegible]	23	23[illegible]	
Noord-Amerik. [illegible] Bank-act.	4⅞		

[illegible] bij L. E. BOSCH en Comp.

Zitting van Prov. Staten van Utrecht

van Dingsdag den 22. November 1853.

Tegenwoordig zijn 34 leden. Afwezig de heeren *v. Asch v. Wijck*, *de Heus*, *Kien*, *Taets v. Amerongen* en *v. Nooten*.

De heeren *Taets v. Amerongen* en *v. Nooten* hebben schriftelijk kennis gegeven, verhinderd te zijn deze vergad. bij te wonen.

De Comm., aan welke is opgedragen het opmaken van een adres aan Z. M. den Koning, betreffende het cijfer op de begrooting voor de ambtenaren der prov. griffie doet verslag, bij monde van den heer *Spengler*. — De heer *Menso* stelt voor dit stuk als eene spoedvereischende zaak te beschouwen, en de behandeling er van te stellen aan de orde na afloop der aan de orde gestelde punten. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

Thans worden op nieuw in omvraag gebragt de voorstellen van de heeren *v. d. Poll* en *Menso*, betreffende het reglement op de paardenfokkerij, waaromtrent in de laatste zitting de stemmen hebben gestaakt. Het voorstel van den eerste strekte, om het regl. in 1856 te herzien. Dit voorstel wordt met 19 tegen 17 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *de Beaufort*, *v. Ittersum*, *v. Hardenbroek*, *Weijers*, *v. Tuijll v. Zuijlen*, *v. Dam v. Isselt*, *Metelerkamp*, *de Geer v. Oudegein*, *Cordes*, *Bastert*, *Menso*, *Laan*, *Munn. v. Cleeff*, *Harmsen*, *v. d. Poel*, *Broers* en *Vos*. — De motie van orde van den heer *Menso*, strekkende, om de discussien over art. 15 op nieuw te openen, in weerwil dat de behandeling over de afzonderlijke artt. van dat regl. reeds waren gesloten, wordt aangenomen met 20 tegen 16 stemmen. Tegen de heeren *Weijers*, *v. Tuijll v. Zuijlen*, *Voortman*, *de Louter*, *Strick v. Linschoten*, *v. Veersen*, *de Geer v. Oudegein*, *Verloren*, *Hartjens*, *Laan*, *Ras*, *M. v. Cleeff*, *Vrolik*, *v. d. Poll*, *Spengler* en *v. Beeck Calkoen*.

Dientengevolge hebben de discussien over art. 15 andermaal plaats gehad en is als toen het amendement van den heer *Menso* aangenomen, om de boete in art. 15, te bepalen van *f* 30 tot *f* 70.

De Voorzitter wenscht thans het geheele regl. op de paardenfokkerij in omvraag te brengen.

De heer *Menso* stelt voor om de discussien nogmaals over het geheele reglement te openen, en wordt hierin ondersteund door den heer *v. Hoytema*, die van meening is, dat hetzelve, door de verschillende amendementen zoodanig in hoofdbeginsel is veranderd, dat eene toelichting zijns inziens in dezen noodzakelijk is. De heer *Broers* spreekt in denzelfden zin.

De heer *v. Beeck Calkoen* is van meening, dat men niet anders doen kan, dan het geheele stuk, zooals het thans is geamendeerd, goed te keuren of te verwerpen, want neemt men het voorstel van den heer *Menso* aan, dan zou men ook weder de afzonderlijke artt. in behandeling behooren te nemen.

De heer *v. Hoytema* licht het voorstel van den heer *Menso* nader toe. Deze stelt voor, zegt Spr., om het regl. niet artikelsgewijze, maar in zijn geheel toe te lichten. De Comm. van Landb. heeft zich herhaaldelijk beklaagd over het regl. van 1839, als zijnde niet [illegible]. Wat nu in het regl. van 1839 goed was is in dit nieuwe regl. niet opgenomen; wat er niet goed in was, wat de ondervinding had geleerd dat er het in behoorde, is in dit nieuwe regl. opgenomen. Spr. gelooft, dat het in dit geval beter ware de proef te nemen om de zaak zonder regl. te laten.

De Voorzitter moet de stelling van den heer *v. Hoytema* tegenspreken. Is het concept niet genoegzaam toegelicht, dan is dit aan de vergadering zelve te wijten, daar het den leden, bij de beraadslagingen over het regl. in het algemeen, volkomen had vrijgestaan het zooveel zij goed dachten toe te lichten. Wat de klagt betreft uit de vergelijking van het oude en nieuwe regl. gerezen, ook deze kan Spr. niet als gegrond aannemen. In 1850 kwam het regl. op de paardenfokkerij ter sprake, en toen werd het aan Gedep. Staten opgedragen een nieuw regl. in te brengen. Deze hebben de Comm. van Landb. hierover gehoord, welke Comm. die zaak heeft overwogen, en het ontwerp heeft aangeboden, zooals het door Gedep. Staten is ter tafel gebragt.

Het voorstel van den heer *Menso* wordt daarop met 23 tegen 13 stemmen verworpen. Vóór de heeren *v. Berkel*, *Bastert*, *Menso*, *Ras*, *v. d. Bergh*, *Harmsen*, *v. d. Poell*, *Broers*, *Vos*, *Schas*, *v. Hoytema*, *v. Ittersum*, en *v. Dam v. Isselt*.

Het geheele regl. wordt daarna aangenomen met 20 tegen 16 stemmen. — Tegen de heeren *Duuring*, *Bastert*, *Huydecoper*, *Menso*, *Ras*, *v. d. Bergh*, *Vrolik*, *v. d. Poel*, *Broers*, *Vos*, *Lagerwey*, *Schas*, *v. Hoytema*, *v. Beeck Calkoen*, *de Louter* en *v. Berkel*.

Gedep. Staten worden belast om de goedkeuring des Konings op dit regl. te vragen.

Aan de orde van beraadslaging is het rapport van de Comm. belast met het onderzoek naar het regl. op de Mijdrechtsche polder. — De Comm. heeft er eene prealabele kwestie van gemaakt, omtrent de bevoegdheid der Staten om dit regl. daar te stellen.

De heer *Ras* stelt als motie van orde voor, om het stuk niet in overweging te nemen, maar de geheele behandeling der zaak uit te stellen tot de zomervergadering van 1854. Toen het regl. voor het Collegie van den Lekdijk werd voorgedragen, heeft men de bedenking geopperd, of de Staten wel bevoegd waren tot het vaststellen van een dergelijk regl. voor en aleer de wet was vastgesteld bedoeld bij art. 91 der Grondwet. De meerderheid besloot echter toen, dat de Staten wel bevoegd waren, en wel hoofdzakelijk om de reden, dat de Hooge regering had aangekondigd, dat die wet vooreerst nog niet kon worden voorgedragen. In de vergadering der Staten werd toen de aanmerking gemaakt, dat die wet nog wel 25 jaren kon achterwege blijven. Op dien grond is de bevoegdheid erkent, want toen bestond er geen vooruitzigt, dat er eene wet, regelende het bestuur van den waterstaat spoedig zou tot stand gebragt worden. Vele leden zullen zich echter herinneren, dat er nu onlangs bij de regering op is aangedrongen eene dergelijke wet in de Kamer te brengen, en dat de tegenwoordige [illegible] heeft, dat hij zulk eene wet dringend noodig achtte, en dat daarvan zoodra mogelijk eene voordragt in de Kamer zou gedaan worden. Men mag dus de verwachting koesteren, dat die wet eerlang zal ingediend worden. En ten einde nu doelloos werk te sparen, in het vooruitzigt van zoodanige wet, wenscht Spr. de behandeling van dit regl. uit te stellen.

De heer *Huydecoper* spreekt in tegenovergestelden zin. Hij gelooft wel, dat het aangevoerde van den heer *Ras* juist is, doch het staat in de wet, dat die regln. door de Prov. Staten moeten worden gemaakt, en de wet, waarvan de heer *Ras* spreekt is er toch nog niet. Spr. wenscht nu het regl. vast te stellen, anders blijft de polder nog een gansch jaar zonder regl. Hij wijst nog op 5 dergelijke regl. door de Staten van N. Holland daargesteld.

De heer *Broers* zegt, dat juist het punt van zwarigheid bestaat in de vraag of de Prov. Staten magt hebben eene politie verord. op de waterschappen daar te stellen. Die al- of niet bevoegdheid moet eerst uitgemaakt worden. Spr. ondersteunt de motie van orde.

De heer *v. d. Poll* spreekt bij deze gelegenheid over de wensch, dat er meer eenheid in alle dergelijke regln. mogt bestaan. Spr. zegt, dat in de aangehaalde reglementen van N. Holland geene politie verord. voorkomt.

De heer *Metelerkamp* herinnert de Staten, dat de conclusie der Comm., waarover nu sprake is, luidt, dat de Staten onbevoegd zijn zulk een regl. daar te stellen. De keuren van de waterschapsbesturen moeten door Gedep. Staten worden goedgekeurd, niet door de Prov. Staten. In 1851 is dezelfde vraag voorgekomen, en ontkennend beantwoord. Hij is vóór de motie van orde.

De heer *Verloren* ondersteunt ook de motie van orde, op grond, dat er in het rapport nog eene andere reden is opgegeven, namentlijk, dat de meeste artt. van het regl. van localen aard zijn, waarover dus de Comm. niet terstond kan oordeelen en diensvolgens geen voorstel kan doen.

De heer *Huydecoper* motiveert nader zijne meening. Hij wenscht het principe uitgemaakt te zien, en daarom bestrijdt hij het voorstel van den heer *Ras*.

De Voorzitter zal er zich geenszins tegen verzetten, als de vergad. mogt wenschen de beraadsl. te verdagen; hij gelooft, dat de waterschappen, niet zoo verlegen zullen zijn om dit éene regl. Wat echter de bevoegdheid betreft, daarover mag hij niet zwijgen. De bevoegdheid is uitgemaakt, toen er sprake was van een regl. op het bestuur van de Lekdijk, niet, omdat de wet op de waterschappen niet kon worden verwacht, want of die wet vroeger of later komt, dat doet niets af tot de al of niet bevoegdheid der Staten, maar omdat de Staten die bevoegdheid zelve erkenden. De Comm. wil nu beslist hebben, hoe verre die bevoegdheid zich uitgestrekt. Toen het concept regl. over Amstelland is behandeld, is het denkbeeld bij den minister opgekomen, om, terwijl er nog geene wet was, die zaak zoo wel bij een Prov. regl. kon worden behandeld. Toen heeft de meerderheid der vergad. niet met den minister ingestemd. Om nu de grenzen aan te duiden kan zijn nut hebben; doch nu gaat de heer *Ras* verder, en wensch niets te doen. Wat zal daarvan het gevolg zijn? Of, dat de zaak wordt aangehouden, en dan blijft het regl. leggen, en ontvangen de Staten het in hunne zomervergadering terug zooals ze het nu verlaten hebben. Beteekent het: terugzending aan Gedep. Staten om verandering, dan zullen zeker Gedep. Staten wenschen te weten, welke de veranderingen zijn, die men wenscht, en vooral dat men zich eerst over de al of niet bevoegdheid verklare, opdat Gedep. Staten eene rigtsnoer erlangen mogen voor dit en voor volgende reglementen. — Verklaart zich de vergad. bevoegd, dan is het voorstel van den heer *Ras* onaannemelijk, want, dan weêrhoudt de Staten niets om voort te gaan. Spr. wenscht dus, dat men liever eerst beslisse over de al- of niet bevoegdheid.

De heer *Ras* heeft geene bedoeling, om de bevoegdheid dezer vergad. te betwisten; integendeel, hij meent, dat die bevoegdheid reeds vroeger is uitgedrukt. Maar zijne motie strekt voornamentlijk [illegible], om, bevoegd zijnde, geen noodeloos werk te verrigten, omdat eene wet mogelijk spoedig zal worden voorgedragen. Nu zijn er in dit concept regl. artikelen, welke in de wet moeten worden uitgemaakt; beslist men daarover, dan is het allerwaarschijnlijkst dat de wet er anders over beslist, en dan is het werk der Staten bepaald doelloos. Spr. gelooft, dat het ten eenenmale onschadelijk is, om de behandeling van dit concept regl. uit te stellen. Spr. zou overigens niet denken, dat de opmerkingen welke in deze vergad. gemaakt zijn geene aanleiding aan Gedep. Staten zouden geven, om het concept naar aanleiding van dien veranderd in de zomervergad. ter tafel te brengen.

De heer *v. Hoytema* spreekt over de bevoegdheid der Staten en over de verpligting van Gedep. Staten, om de Staten nader in te lichten. Wanneer de zaak wordt uitgesteld, en er kwam eene wet voor de waterschappen tot stand, dan, meent Spr., zouden Gedep. Staten zeker bij magte zijn de noodige veranderingen dien ten gevolge in het concept te brengen. Doch de polder heeft een regl. dat vooreerst nog bruikbaar is. Maken de Staten een regl. dan zullen de polders een bestuur hebben, maar geene strafbepalingen, en dan zijn ze nog even ver.

De heer *v. Beeck Calkoen* wenscht, dat men niet zoozeer aan vroegere besluiten hange, als waren het arresten van de Hooge Raad.

De heer *Bastert* vraagt nog wat die wet, die te verwachten is, zal bevatten?

De Voorzitter beantwoordt dezen Spr., door te zeggen, dat zeker alleen de minister hierop antwoord zou kunnen geven.

In omvraag wordt de motie van orde met 33 tegen 3 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Huydecoper*, *Vos* en *Lagerwey*.

Aan de orde is de behandeling van het adres van eenige ingezetenen van Jutphaas, inhoudende verzoek tot wijziging van het reglement op het vasthouden en rondleiden van stieren. — De conclusie der Comm. strekt, om het verzoek te wijzen van de hand. — Deze conclusie wordt zonder omvraag aangenomen.

Aan de orde is het voorstel van Gedep. Staten

tot benoeming van een 6des Veearts. — De Comm. heeft voorgesteld die benoeming in te willigen.

De heer *v. Berkel* brengt een amendement ter tafel, op de conclusie der Comm., aldus luidende: »om de aan te stellen veearts eene toelage te verleenen van *f* 200 's jaars, en bij eventuele vacature deze som als maximum te stellen voor de toelage der veeartsen uit de prov. fondsen."

De heeren *Vrolik*, *Broers*, de Voorzitter, *M. v. Cleeff*, *Metelerkamp*, *Menso* en *Bastert* voeren hierover het woord, waarna dit amendement met 28 tegen 5 stemmen wordt verworpen. Vóór de heeren *v. Berkel*, *Duuring*, *Bastert*, *Menso* en *v. d. Poel*. (De heeren *v. d. Poll*, *Strick v. Linschoten* en *Vos* hadden de vergad. verlaten.)

De conclusie van het rapport der Comm. wordt daarna aangenomen met 28 tegen 5 stemmen. Tegen dezelfde heeren, welke voor het amendement van den heer *v. Berkel* stemden.

Aan de orde is het rapport der Comm. betreffende het voorgestelde tarief van tolheffing op het zand en jaagpad van Breukelen naar Ouwerkerk.

De heer *Laan* voert hierover het woord, waarna door den heer *Menso* wordt voorgesteld, om, aangezien de heer *v. Hoytema*, rapporteur der Comm. *ad hoc* de vergadering had verlaten, dit rapport liever in eene avondzitting van heden te behandelen.

De heeren Voorzitter en *Broers* spreken tegen deze motie van orde, waarna dezelve met 25 tegen 5 stemmen werd verworpen. Voor de heeren *v. Berkel*, *Menso*, *Harmsen*, *v. d. Poel* en *Lagerwey*. (De heeren *Duuring*, *v. Hoytema* en *v. Ittersum* hadden de vergad. verlaten)

De beraadslagingen voortgezet zijnde, wordt over dit rapport het woord gevoerd door de heeren *Menso*, *Broers* en den Voorzitter, waarna de conclusie van het rapport zonder omvrage wordt aangenomen.

De zitting wordt daarop gesloten, en verdaagd tot den avond van dien dag, ten 7 ure.

Avondzitting van den 22 November.

Tegenwoordig zijn 27 leden. Afwezig de heeren *v. Dam v. Isselt*, *Strick v. Linschoten*, *Duuring*, *de Geer v. Oudegein*, *Bastert*, *v. d. Bergh*, *v. de Poll*, *Harmsen*, *Vos*, *v. Asch v. Wijck*, *de Heus*, *Kien*, *Taets v. Amerongen* en *v. Nooten*.

Aan de orde is het adres aan Z. M. den Koning, betreffende de verhooging van het cijfer op de begrooting van de ambtenaren ter prov. griffie.

De algemeene strekking wordt zonder omvraag aangenomen, wordende het stuk zelve, na eene langdurige behandeling van sommige zinsneden, ten laatste met algemeene stemmen aangenomen.

En hiermede de werkzaamheden van deze najaarszitting afgeloopen zijnde, wordt dezelve door den Voorzitter in naam des Konings gesloten.

Zitting van den Sted. Raad

van Donderdag 24 November 1853.

Tegenwoordig zijn 23 leden. Afwezig de heeren *v. Asch v. Wijck*, *v. Reede*, *Boer*, *Schuurman* en *Bake*.

De heeren *Bake*, *Boer* en *Schuurman* hebben berigt door verschillende omstandigheden verhinderd te zijn de zitting bij te wonen.

Ingekomen een adres van het Genootschap voor Landbouw en Kruidkunde, tot aanprijzing van het plan, om alhier eene koornbeurs op te rigten. — Twee requesten van bewoners van de Neude, en van bewoners van de hooge koornmarkt en de Neude tegen de oprigting eener beurs op de Neude en tegen eene dergelijke inrigting in het algemeen. — Ter secretarie.

Ingekomen een request van *P. Loth Onnen*, betreffende het afbreken van eenen mestbak, bij de Catharijne barrière, waarvan hij beweert eigenaar te zijn. — In handen te stellen van den Kameraar, om den Raad te dienen van rapport.

Ingekomen requesten van de heeren *G. J. E. Mulder*, *L. A. Broers*, *D. A. v. Sorgen*, *J. C. v. d. Muelen* en *A. H. v. Moorsel*, met verzoek om in aanmerking te komen bij de benoeming van een hoofdontvanger. — Ter secretarie.

Ingekomen verzoekschriften van eenige personen om begunstigd te worden met het ontvangen van het sluisgeld te Vreeswijk. — Gerenvoijeerd naar Burg. en Weth.

Ingekomen een adres van den Hervormden Kerkenraad tot afschaffing van de jaarmarkt. — Ter secretarie.

Burg. en Weth. hebben ontvangen eene goedkeuring van Gedep. Staten op de begrooting van de dienstdoende schutterij voor het jaar 1854. — Voor kennisgeving aangenomen.

Eene Nota van bedenkingen op de rek. en verantwoording der plaatselijke ontv. en uitg. over het dienstjaar 1852, betreffende het Saldo. — In handen der Comm. welke met het nazien dezer rekening is belast geweest.

Eene goedkeuring op de begrooting voor het volgende dienstjaar. Gedep. Staten voegen hierbij eene aanmerking op art. 1, Hoofd. I, met verzoek dat daaraan bij eene volgende begrooting worde gevolg gegeven.

De heer *Boer* niet tegenwoordig zijnde, wordt de toelichting van zijn voorstel, betreffende de jaarmarkt, tot eene volgende vergad. uitgesteld.

De zitting wordt met gesloten deuren voortgezet.

Wij zijn verzocht het gesprokene door den heer *Voorduin*, voorkomende in ons verslag van de zitting van den Sted. Raad van Vrijdag 28 October, 6e alinea, aldus veranderd op te nemen:

Het heeft herhaaldelijk de aandacht van den heer *Voorduin* getrokken, dat men zulke groote sommen renteloos liet liggen, en hij meende dat men die meer vruchtbaar moest maken. Met leedwezen had hij echter gezien, dat in eene andere vergad. een dergelijk plan was aangenomen, doch dat de Koning het daartoe strekkend besluit van den gemeente-raad heeft vernietigd. Intusschen is het eene waarheid, zegt Spr., dat er *f* 100,000 vast ligt, een gedeelte in de rek. van het loopende, het andere gedeelte in die van het vorige jaar. Spr. gelooft, dat deze zwarigheid eenig en alleen opgelost wordt in het onderscheid, dat men maken moet tusschen kapitaal en inkomsten. Door de vruchten moeten ieder jaar de lasten bestreden worden. Wat daarvan afgezonderd is, of liever, wat van vroegere jaren over is, moet hiermede niet verward worden. Intusschen heeft Spr. het denkbeeld bij zich zelve geopperd, of het niet mogelijk kon zijn, om die *f* 100,000 b. v. in twee deelen te splitsen, om een deel, of de helft, of een grooter deel, tot eene vlottende kas te bezigen en het overige deel tot schulddelging aan te wenden. Het is, in het overgangstijdperk, waarin het gemeente-belastingstelsel thans verkeert, van het grootste belang, die posten van uitgaaf, waarop niets te bezuinigen, waaraan niets te veranderen is, — in tijds te verminderen. Dáárom dringt Spr. aan op schulddelging door het batig slot van vroegere jaren. Komt de door hem, ook met dat oogmerk voorgestelde splitsing van dat batig saldo tot stand, dan zal de begrooting meer eene waarheid zijn, en de verwarring tusschen kapitaal en vruchten, die er nu steeds in heerscht, wegvallen.

's GRAVENHAGE 26 November.

In de avondzitting zijn de beraadslagingen over hoofdstuk IV (*Justitie*) der staatsbegrooting voor 1854 voortgezet.

De 1e—4e afdeeling geven geen aanleiding tot discussie.

Ve Afdeeling. Kosten van algemeene of rijks-policie.

De heer *Reinders* vraagt, of het ook de bedoeling van den minister is, van de ambtenaren der rijks-policie gebruik te maken in de provincie Groningen, hetgeen hij vraagt, omdat de proc.-gen. in Groningen, of een zijner ondergeschikten, informatien zou hebben doen nemen naar hetgeen zou hebben plaats gehad bij het teekenen van zekere petitie.

De heer *van Lynden* — naar aanleiding van een bij de kamer ingekomen adres van den predikant te Ossendrecht (Holl. grenzen) zich beklagende, dat ingezetenen aldaar zich jaarlijks naar eene bedevaart te Beerendregt (Belgie) begeven, doch niet als particuliere personen, maar als processie, vraagt den minister, of dit is eene kerkelijke plegtigheid op den openbaren weg? Zoo ja, of dan Ossendrecht valt in de termen, om daarop aanspraak te hebben, en zoo niet of dan het misbruik niet moet te keer worden gegaan.

De heer *Oosting* verklaart zich in het algemeen tegen de rijks-policie. De minister wil daar, waar te veel misdrijven gepleegd worden of de rust niet genoeg gehandhaafd wordt, mannen zenden, om informatien te nemen. Maar om met grond te kunnen oordeelen, is er kennis van personen en localiteit noodig, ambulante personen zijn daarmede niet genoeg bekend. Spreker zou zich dus tegen de bepaling moeten verklaren. De minister heeft echter dezen morgen aan het slot zijner rede verklaard, dat hij de goed- of afkeuring van het art. tot die zaak betrekkelijk, als een votum van vertrouwen of wantrouwen zou beschouwen. In eene zaak van zoo ondergeschikt belang, wil hij den minister dus geen votum van wantrouwen geven. Hij zal de zaak dus beschouwen als eene proefneming maar wil niet geacht worden den maatregel in beginsel goed te keuren.

De *min. van Justitie* antwoordt den heer *Reinders*, dat, indien in Groningen op een bepaald punt inderdaad de misdrijven mogten toenemen, ook derwaarts ambtenaren zouden worden afgezonden. Het zij echter verre, dat de minister dit gelijk wil stellen met hetgeen men noemt hooge politie. Omtrent de bedoelde petitie was men geinformeerd, dat sommige onderteekenaars daarbij waren misleid. Daarnaar zijn informatien genomen. Aan den heer *van Lijnden* antwoordt de minister, dat op de ontvangen berigten gezorgd was dat de bedoelde bedevaarten niet hadden het karakter van processie. Zoo ver den minister bekend is, is dit gelukt. Aan den heer *Oosting* zegt de minister, dat de inspecteurs niet zoo zeer in last hebben met individuen in aanraking te komen, als wel met de autoriteiten, om aan dezen de middelen aan de hand te geven, ten einde tot een beteren toestand te geraken.

De heer *Hugenholtz* vraagt, of de minister goedkeurt, dat autoriteiten misbruik maken van hun gezag. Het is spreker bekend, dat er ambtenaren geweest zijn, die hunne inferieuren hebben bedreigd dat, als zij niet in den geest der Regering op de verkiezingen werkten, dit voor hen de nadeeligste gevolgen zou hebben.

De *Minister* antwoordt hierop, dat van wege de regering niets is gedaan, wat daartoe aanleiding zou hebben kunnen geven. De regering heeft verlangd, dat de meest mogelijke vrijheid bij de verkiezingen zou plaats hebben.

De heer *v. Hoëvell* doet opmerken, dat de heer *Hugenholtz* de regering niet beschuldigd heeft. Hij gewaagde alleen van autoriteiten, die, na de verklaring van den minister, dus tegen den wil der regering hebben gehandeld. Het is dus omtrent deze dat een onderzoek noodig is.

De *Minister* antwoordt, dat alleen een onderzoek kan geschieden, voor zoo veel betreft de regering. Overigens is een ambtenaar tevens burger. Als een burgemeester als burger eenigen invloed uitoefent, kan hem dit niet worden belet, mits de impulsie maar niet van de regering geschiede. Komt er eene aanklagt tegen den ambtenaar, dan zal daaraan gevolg worden gegeven.

De heer *Oosting* heeft de gedane beschuldiging met bevreemding gehoord, omdat dergelijke daad ook niet vreemd was aan de vorige regering. Hem is persoonlijk hetzelfde gebeurd. Spr. heeft geene reden het tegenw. gouv. te beschuldigen, omdat de laatste verkiezingen zijn geweest de uitspraak der kiezers, zonder eenige impulsie der hoogere autoriteit.

De heer *Thorbecke* had van den minister een ander antwoord verwacht, namelijk het verlangen om feiten te preciseren, vermits hij anders niet met kennis van zaken kan oordeelen. Het gegeven antwoord is niet aannemelijk. Immers is inderdaad de burger niet van den ambtenaar af te scheiden; het is dezelfde persoon, die in zijne laatste hoedanigheid ligt van zijn invloed misbruik kan maken. Dit heeft ook de vorige regering op het oog gehad. Sommige burgemeesters namen deel aan kiezers-vereenigingen. De regering verlangde dat dit niet zou gebeuren. De burgemeester ging wel niet als zoodanig, maar voor velen kon het den schijn hebben, dat de regering daarop invloed uitoefende. En dit wilde zij niet; zij verlangde op de verkiezingen ten eenenmale onzijdig te blijven, en van daar de aanschrijving, om aan de kiezers-vereenigingen geen deel te nemen.

De heer *Oosting* meent, dat het door den laatsten Spr. aangevoerde juist, maar niet geheel volledig is: de maatregel was uitsluitend; hij gold niet alle burgemeesters.

De heer *Thorbecke* moet dit tegenspreken. De maatregel was algemeen. De waarschuwing is geschied zonder onderscheid, zonder aanzien des persoons of van politieke geloofsbelijdenis.

De heer *Groen* betreurt, dat die zaak ter sprake is gekomen, omdat het een teeder onderwerp is, dat tot allerlei recriminatien aanleiding geeft. De misbruiken, waarvan hier sprake is, zijn moeijelijk te bewijzen: het zijn de lasten der regtstreeksche verkiezingen; wil men de voordeelen, men moet ook de nadeelen aannemen.

De heer *Hugenholtz* komt op zijne rede terug. Hij zal niet specificeren, om geen personen te noemen, en die aan eene ondergeschikte kwestie op te offeren. Het is toch bekend, dat de minister van binnenl. zaken eene circulaire aan de commissarissen des konings over de verkiezingen heeft geschreven. Het is bekend, dat twee hooge ambtenaren hunne ondergeschikten met hetzelfde einde tot zich geroepen hebben. Spr. heeft de regering alleen in de gelegenheid willen stellen, zich, omtrent hetgeen bekend is, te verantwoorden.

De *Minister van Binnenl. Zaken* gelooft niet aan de vergadering te moeten mededeelen hetgeen hij als minister vermeend heeft aan de commissarissen des konings te moeten schrijven. Hij moet echter verklaren, dat volstrekt de wensch niet is te kennen gegeven, om invloed op de verkiezingen uit te oefenen, dat zelfs bepaald uitgedrukt is, dat het de volle overtuiging der regering is, dat daarop geen invloed moet worden uitgeoefend.

De algemeene beraadslagingen over de afdeeling worden gesloten. — Art. 17. Bureau-kosten der procureurs-generaal bij de provinciale geregtshoven, als belast met de rijks-policie in de provincien *f* 3500: wordt, na korte discussie tusschen den heer *Godefroi* en den *Minister van Justitie*, met 47 tegen 10 stemmen *aangenomen*. — Tegen de heeren: *Hugenholtz*, *de Lom de Berg*, *de Poorter*, *Storm*, *v. Wintershoven*, *v. Akerlaken*, *Reinders*, *v. Hoëvell*, *v. Eck* en *Hengst*.

Art. 18. Tractement en abonnement voor bureau-kosten van commissarissen en inspecteurs van algemeene of rijks-policie *f* 8700, mede na eenige discussie tusschen den heer *de Man* en den *Minister*, met 34 tegen 23 stemmen goedgekeurd. — Tegen de heeren: *Zylker*, *Jespers*, *Beens*, *Hugenholtz*, *de Lom*, *de Poorter*, *Storm*, *v. Wintershoven*, *Bots*, *de Man*, *Slicher*, *Thorbecke*, *Westerhoff*, *Meeussen*, *Godefroi*, *v. Akerlaken*, *v. Veen*, *Taets*, *ten Cate*, *Reinders*, *v. Hoëvell*, *v. Eck* en *Hengst*.

Art. 21. Geheime correspondentie-gelden ten dienste der policie in het algemeen *f* 10,000. — De heer *de Man* stelt als amendem. voor, dit art. op *f* 7000 te brengen. — Na eenige discussie *verworpen* met 35 tegen 22 stemmen. — Voor de heeren: *Zijlker*, *Jespers*, *Beens*, *Hugenholtz*, *de Lom Dommer*, *Storm*, *v. Wintershoven*, *Bots*, *de Man*, *Slicher*, *Thorbecke*, *Westerhoff*, *Meeussen*, *v. d. Heuvel*, *v. Akerlaken*, *v. d. Veen*, *ten Cate*, *Reinders*, *v. Hoëvell*, *v. Eck* en *Hengst*.

VII afdeeling (Gebouwen). De heer *Wintgens* heeft een overzigt gegeven van het gebrekkige van het cellulaire stelsel; en de nadeelen daaruit ontstaande. Hij gaf der regering dus wel in bedenking, hier met de meeste omzigtigheid te werk te gaan.

De heer *van Rappard* vestigt de aandacht der regering op een beter locaal voor den hoogen raad, als het hoogste regterlijke collegie.

De heer *van der Brugghen* vereenigt zich met den heer *Wintgens*. Hij noemt het cellulaire stelsel het denkbeeld om den mensch als machine zedelijk te verbeteren. Tot die verbetering is slechts een middel: het Evangelie; elk ander, daartoe in plaats te stellen, is eene misrekening. Spreker dringt verder bij de regering aan op het geven van werk, godsdienstoefening en godsdienstige leering, ook in de kleine gevangenissen.

De *Minister* geeft de verzekering, dat omtrent de toepassing van het cellulaire stelsel met de meeste voorzigtigheid wordt te werk gegaan. Omtrent een locaal voor den h. raad, deelt de minister mede, dat men deswege ten minste een stap is gevorderd, dat namelijk de plaats is aangewezen, waar het nieuwe locaal zal worden gevestigd. Hij hoopt, dat die stap door meerdere zal worden gevolgd. Aan den heer *v. d. Brugghen* geeft hij de verzekering, dat zoo veel mogelijk aan zijn verlangen zal voldaan worden.

De verdere artikelen geven geene aanleiding tot discussie. Het geheele hoofdstuk wordt in hoofdelijke omvraag gebragt en *aangenomen* met 50 tegen 8 stemmen. — Tegen, de heeren: *Hugenholtz*, *de Lom de Berg*, *de Poorter*, *Storm*, *v. Wintershoven*, *v. Akerlaken*, *v. Hoëvell* en *v. Eck*.

Na het uitbrengen van eenige rapporten door de commissie van petitien, bij monde der heeren *Boeije*, *v. d. Veen* en *Donker*, is de zitting gescheiden tot aanstaanden Dingsdag, des middags ten 12 ure, als wanneer aan de orde is gesteld de beraadslaging over hoofdstuk V (binnenl. zaken) der staatsbegrooting voor 1854.

UTRECHT, bij L. E. BOSCH en Comp.